

„Štajero“ izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in tret leta razmerno; v Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslojše št. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža

Štev. 35.

V Ptuju v nedeljo dne 1. septembra 1907.

VIII. letnik.

Naprej!

vedno besneje postaja naskok naših nasprotnikov; — z neverjetnimi sredstvi se pogajajo v nas in vse svoje sile porabijo, da bi nas zatrli. Ako prelistujemo prvaško časopisje, potem nam postaja vse to tako smešno. Kaj vse se nam je očitalo, kaj vse se nam še zdaj očita in bogve kaj vse se nam boče še v bodoče očitalo! Naši nasprotniki pravijo po navadi: „Ja, to je vse lepo, kar „Štajerc“ piše, ali — nimali vse drugače“. Neumnost! Dokler priznava celotno našo najstrastnejši nasprotniki, da nimamo prav, da je res, kar trdimo in potrebno, kar zahtevamo, — toliko časa bi morali z nami vsaj v gospodarskih stvareh po eni poti korakati. Ali tega nočejo in tega ne smejo! Nočejo tega storiti, kajti ko bi ljudstvo postalo izobraženo, bila bi žetev za prvake in klerikalce presneto slaba. In ne smejo tega storiti, kajti kaplanokratija po Koroškem in Štajerskem ima rojete v roki in gorje vsakomur, kdor se jim ne pokori...

Naše trditve se dajo lahko dokazati! 80.000 kron je prihranil načelnik zgornje-radnanskega okraja Wratschko davkoplačevalcem. In ker mu niso mogli na gospodarskem polju dati besedice očitati, metali so mu v obraz, da je „izdajca“ in „nemčur“. Lavantinski nadškof de Napotnik je sam z navdušenjem priznal, da ima naš Ornič velikanske zasluge za ptujski okraj; ali klerikalci zanikujejo to in postavljajo v tem svojega lastnega škofa na laž...

Čudno je vse to! Mi, ki nas psujejo „brezverce“, moramo svetost in čistost vere braniti! Mi, ki nas psujejo „nemčurje“, moramo s pridnim gospodarskim delom slovenskemu ljudstvu pomagati. V prvaaških okrajnih zastopih se je bradilo in sleparilo, — napredni zastopi pa so študili z denarjem in porabili vse moči v blagor ljudstva!

Ravno na občinske in okrajne zastope so se naši nasprotniki zdaj vrgli. V teh zastopih hočejo prodrati, da bi nas povsod potisnili v stran in da bi vladali tisti, ki nič ne plačujejo in ki mislijo le na lastni dobiček. Župana izbrati, to je lahko; — težje je, za župana delati in županovo odgovornost prevzeti. Postavljati se kot okrajni načelnik, to ni težko; — ali težko je, porabiti okrajne denarje v ljudsko korist in žrtvovati čas ter trud za delo.

Za tisto „čast“, po kateri prvaki hrepenijo, nam ni ničesar. Naprednjaki delujemo le zato v občinskih in okrajnih zastopstvih, da bi se življenje ljudstva obrnilo na boljše. Ko bi tudi v vseh štajersko-koroških občinah in okrajnih zastopih niti eden naprednjak ali Nemeč ne bil, bi nas morali vpoštevati, — kajti napredni denar je vstvaril v prvi vrsti pogoje za nadaljni gospodarski razvitek.

To so resnični podatki. Nasprotniki nas zato vedno besneje napadajo in kakor krt po zemlji rijejo po občinah in okrajih, da bi preselili ljudstvo in si pridobili vladno. Pa ne bo nič! Ljudstvo mora že enkrat ponehsti, da mislijo vedno drugi zanj!

Naprej! Biez strahu in vznemirjenja — naprej! Prosti državljani smo in nikdo nam ne

more vzeti prepričanja. Delujmo za „Štajerca“, izdajamo kmetško svojo stranko, korakajmo naprej, — pamet in poštenost sta na naši strani!

Politični pregled.

Ministerski sestanek. Na Semmeringu sta se sešla avstrijski minister Ährental in italijanski minister Tittoni. Vsi listi smatrajo ta sestanek za velevažen z ozirom na razmerje med našo državo in Italijo.

Volitev na Ogrskem. Znano je, da hočejo prevzeti Madžaroni vse druge narodnosti kar pogoltniti. Posebno trpijo ogrski Rumuni pod tem pritiskom. Te dni se je vršila v mestu Balenyes nadomestna volitev. Madžaroni so kandidirali bančnega ravnatelja Arpada Kardos, Rumuni pa so hoteli imeti duhovnika Lukacsu, ki je rumunski vodja. V mestu je bilo zbranih 1500 vojakov in orožnikov. Rumuni so prisilili madžaronske žene, da niso pustile svoje može k volitvi. Ceste po katerih bi imeli priti madžaronski volitci, so bile kar zabarikadirane. Prišlo je do hudih bojov in Rumuni so zažgali orožniško kasarno. Večkrat se je streljalo in je tekla kri. Končno je zmagal duhovnik Lukacsu z 797 glasovi večine.

Zopet novi vladar. Odkar so se vršili zadnji krvavi dogodki v Casablanci na Maroškem, ni bilo več miru. Francoski in španski vojaki pod poveljstvom generala Drudeja stražijo važnejše postojanke in skoraj vsak dan se pojavljajo krvavi spopadi z divjimi afričanskimi narodi. Medtem pa se je odstavil maročanski sultan Abdul Asis. V Marakešu so 16. avgusta povzdignili Mulay Hasida za sultana. Abdul Asisu očitajo, da je spravil sveti „islam“ v nevarnost in napravil 150 milijonov državnega dolga. Zdaj se boče torej pričel boj med tema dvema vladarjoma, ki trdita, da sta obadva sultana po „božji milosti“.

Dopisi.

Iz Stoperc. (Občinske volitve.) Ko smo zadnjič poročali o naših Stopercih, smo dobili od vseh strani priznanje in zahvalo. Posebno pa se je povdarjalo, da smo storili le prezaslužno delo, ko smo malo okrcali našega klerikalnega petelina Ignac Vrabčiča. Kako neprijazen je ta tiček in kako dobro so ga vsi spoznali se je najbolj pokazalo pri občinskih volitvah dne 19. avg. t. l. Kako se je Vrabčič pehal in trudil noč in dan, kako je lazil okrog volilcev, kako je stikal po pooblastilih okoli ženskih kril, pa žal vse zastonj! Telebnil je na tla ta klerikalni vodja, da se je kar kadilo! Častno in vsestransko je propadel ta klerikalni poštenjakovič, kajti niti v odbor ni bil voljen. Zgodilo se mu je tako, kakor tistim kandidatom na županski stolec, o katerih poje narodna pesem: „In zopet se oglasi jih sto, le Vrabček nam županil ne bo.“ Kakšne laži pa je tudi trosil ta mož okrog, samo da bi bil zbegal volilce. Pravil je: Če boste volili dosedanjega župana potem pa ne boste dobili državne podpore za škodo vsled toče. — Če boče pa on izvoljen potem bo pa podpore

kakor toče in dežja.“ Tudi nam je hotel natveziti, da boče g. župnik odšel in Stoperc, če ne bodedo volili, kakor boče njemu oziroma župniku povolji. Seveda Vrabčič pa je že tisti prekunštni in velenučeni mož, ki je v stanu kar tako iz rokava pritrestiti kar tisočake. Tudi je on tisti vsegamogočež, ki odločuje če boče ostal župnik v Stopercih ali ne. Seveda on je bolj mogočen kakor škof, kajti samo škof ima odločevati, kedaj zapusti župnik svojo faro. Ta mož se nam zares smili. — Kako lepo bi bilo, ko bi se bil mogel on vesti na županski stolček; zdaj pa so mu vsi upi splavali po vodi. Županil bi nam bil tako, da bi bilo njemu najbolj v korist, saj za občno korist mu je toliko kakor za lanski sneg; sicer jo pa tudi zastopati ne zna pri pristojnih oblastih. Ta mož, ki še pravilno pisati ne zna, saj se tudi ničesar učil ni v svojem življenju, on ki skrbi vse povsod le za svoj žep in k večjemu še za farovško bisago, — seveda zato je pa kunšten dovolj, — ta jo je dne 19. t. m. vendar enkrat skupil. Bil je sramotno pahnen iz občinskega odbora, kamur je tako silil. So pač spoznali kakšen duševni velikan je Vrabčič. Vsak tudi najbolj zabiti človek ve, da se le tisti upošteva, ki se zna pravilno obrniti na pristojno oblast in ki zna tisto dobro podpreti kar bi bilo v blagor občine. Kako bi pa mogel Vrabčič če bi bil tudi župan to storiti, ko pa boleha za tisto boleznijo, za katero nima tudi najbolj sloviti zdravnik nobenega zdravila, — namreč za duševno revščino, ki si ji pravi po domače neumnost? Saj si še ta mož sam sebi ne more pomoči, kako bi pa pomagal drugim? Kako slabo se je Vrabčiču in njegovim pristašem pri volitvi godilo! Kaj je pomagalo, da je črni frak Stoperskega najzadnjega častnega občana, pritlikavega Poličanskega župnika Alojzija Cilenšek, ves čas frčal okoli volišča. Saj tudi on ni mogel predrugačiti naše zavedne volilce, ki so stali kakor skale in so volili edino le po svojem prepričanju. Ta župnik Cilenšek, naš nekdanji dušni pastir slabega spomina je bržčas mislil, če pride on na volišče potem pa je zmaga Vrabčiču gotova. Pa se je korenito varal. Zanimivo je kako je on postal Stoperski častni občan. V času ko je on kot župnik v Stopercih sejal preprij in zdražbo med občane, je bil seveda tudi občinski pisar. Seveda se je vse zgodilo tako, kakor je on zapovedal. Zatorej je pa hotel za svojo občinsko pisarijo imeti tudi Stopersko častno občanstvo, kar se mu je po hudem pritiskanju na tedanje občinske odbornike tudi posrečilo. Za občinsko pisarijo pa častno občanstvo, to je pač zasluga da je kaj! Drugače pa je Cilenšek imel to edino zaslugo, da se je začel med občani in duhovniki boj; saj je ta mož vsakogar, ki mu ni hotel biti poslužni sluga hotel uničiti in potepetati. Pri tem se je ta „Kristusov namestnik“ poslužil najpodlejših sredstev v dosego svojega namena, sredstva, ki so se končno pri sodnji spoznala, da jih je v stanu rabiti le tak mož, kot je ta Cilenšek. In ko je napačil tisti čas, ko nam ga je mila sreča odnesla na veke iz naših krajev, potem pa so pokali možnarji in so plapolale zastave v Stopercih v veselje, da smo bili rešeni tega moža. In takšen je Stoperski častni občan!